

DOLENJSKI LIST

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaaja vsak četrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, letnica 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dollarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Stev. 5 (359)

Leto VIII,

NOVO MESTO, 31. JANUARJA 1957

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Post. predel: Novo mesto 23. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vracamo. Tisk Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalcev« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevlje

Več in cenejše

Zadnje tedne je čedalje več razpravljanja o živini, visokih ponudbah na sejmih, o mesu in njegovih neizpremenjenih cenah. Zlasti v našem izrazito živinorejskem področju so pogovori kmetov, gospodinj, udeležencev sestankov raznih organizacij in drugih državljencev o cenah mesa in ponudbi živine na tržiščih zelo pogosti, pa tudi zelo različni. O tem, da je meso predrago, razpravljajo posebno na terenskih sestankih v Novem mestu.

Spoštno je znano, da so razlike med nakupnimi cenami za živino in prodajnimi cenami za meso prevelike. Medtem ko znaš ta pribitek na svetovnem trgu 100 do največ 120 odstotkov (primer: kg žive teže goveda 100 din, prodajna cena meso 200 din do največ 220 dinarjev), je razlika pri nas neprimerno večja. Najboljše, izvozne živine v našem okraju le malo koljemo, kar je tudi prav, saj imamo že drugovrstne in tretjovrstne precej, da ne gorovimo še posebej o izredno visokih ponudbah skrav-klobasice, ki jih mesari odklanjajo celo po 32 do 45 din za kilogram živete. Medtem ko se vrte cene izvozne živine od 108 do 115 dinarjev, ponujajo kmetje nepitane vole, telice in srednjecince od 90 do 95 din za kg. Do 11. decembra 1956 so prodajale mesarje v Novem mestu goveje meso prve vrste po 240 din kilogram, v Goleževi mesarji pa drugovrstno kvaliteto govedino po 200 din, medtem ko so po tem dnevu znižali cene goveje meso v štirih mesincih na 230 din in v eni na 180 din. Svinjsko meso prodajajo že od 11. novembra 1956 dalje po 280 din za kg.

V začetku decembra smo se obrnili na »Mesarije v Novem mestu« po pojasnilu, zakaj se cene mesa navzdeč padajo, cene goveje živine niso znižale. Podjetje nam je odgovorilo, da se je cena res nekoliko znižala, da pa stanje dobri voli še vedno 120 din in več za kilogram žive teže, ker čemer je treba pristeti še 3 dinarjev kmetijske zadruge. Za ceno 116 do 118 din za kg se pa dobi, tako navaja »Mesarije«, le blago slabše vrste. Podjetje je še pojasnilo, da prodajajo kmetje na sejmih tako sito živino, da zgubi govedo od prevzem do drugega dne zjutraj, ko ga zakoljeno, povprečno 70 kg pri živali. Prav tako prodajajo kmetje prenasičene prasiče. Zelodeci 80 do 100 kilogramskih prasičev tehtajo od 8 do 20 kilogramov; zgodilo se je že, da je prasič kmetu poginil, ker mu je počil želodec zaradi prestiti. Posebej pa nam je »Mesarije« obrazložila, da ima vedno večjo režijo, ker plačuje kmetijskim zadrgam na mesecu tudi že do 400.000 dinarjev marže, medtem ko je imelo podjetje prej, ko je živilo kupovalo na terenu samo s svojimi nakupovalci, le do 30.000 dinarjev stroškov na mesec.

Ce je gornja cena živine bila, taka morda še prve dni decembra, tega ne moremo več trditi za januar, ko so cene znatno padle zaradi izredno visoke ponudbe in prisika na sejmih. Cene mesa so pa ostale kljub temu takot so bile 11. decembra. Čemu to? V »Mesarije« povedo, da morajo v nekaj letih od-

Tg.

plačati več milijonov posojila, ki ga je svojčas dobito podjetje za ureditev klavirje. Ce bi bilo to posojilo dolgoročno, bi bila vsakoletna odpalčila lahko znatno manjša, ce na mesec pa nižja.

Je res samo to vzrok, da kupujemo v Novem mestu takoj drago meso? Mislimo, da ne. Po podatkih OZZZ se je režija v »Mesarije« od leta 1954/55 do leta 1956 povečala za 4 odstotke (od 18 na 22%), verjetno zaradi anuitet, ki jih mora vratiti za najeto posojilo. Morda je del povečanja režije skrit tudi v vprašanju notranje organizacije dela v podjetju, morda v storilnosti?

Znano je, da se v Novem mestu radi postavimo, da »jemo tako meso kot ga še na Dunaju nima!« Prav, da imamo na izbiro kvaliteto, toda če bi bila cena govedine (prodovrstne in drugovrstne!) dostopnejša širšemu krogu odjemalcev, bi prav gotovo pridelal veliko več mesa kot ga zdaj pri sedanjih vsektor previsokih cenah!

Tu pa se ob vprašanju trenutnih cen mesa postavlja drugi, v bistvu še pomembnejši problem. Spomnimo se, kako hitro se je po ukinitvi obveznega odkupa živine začelo dvigati število govedi v prasičev. V nekaj letih smo dosegli prav v živinorejsi zelo lepe uspehe. Seveda je bil takoj po vojni način obveznega odkupa nujno potreben, ko pa so se razmere izboljšale, smo dali s prostim trgom pridelovalcu vse vzdobjude, da je začel vredno pridelovati v prijeti več in boljšega blaga. Ob sedanjem pritisku kmetov so ponudnabim goveje živine pa bi se kaj lahko zgodilo, da bi ob prenasičenosti trga vzdobjude za rejo živine začele padati. »Prezasičenost« trga bi bila seveda le umetna. Medtem ko cene živine na sejmih padajo, ostajajo cene mesa v mesincih neizpremenjene. Mar ne bi znižanje cen in s tem večja potrošnja mesu bili edino pametna in potrebna rešitev za živinorejo in za odjemalca? Mar ni ravno v tem pot k dvigovi živiljenjske ravni?

Zdi se nam, da znižanje cen nekaterim mesarskim podjetjem ni ljubo. Nikakor ne moremo verjeti v realnost njihovih kalkulacij. Prenekatera postavka njihovih izdatkov bi morala še dokazati upravnost svojega obstoja. Kritika potrošnikov, da so cene mesne previsoke, je upravičeno ostra in nestrnja. V Novi Gorici prodajajo meso dolnjanske živine za 30 din pri cene neke kot v Novem mestu. V Trbovljah je te dni cena goveje meso padla na 220 din (prodovrstno blago) in na 170 din (drugovrstno kvaliteta), v Brežicah celo na 200 in 160 dinarjev, v Sevnici na 210 in 170 din itd.

In pri nas? Odgovore na prizadeti, potrošniki so svoje že povedali. Oglasili naj bi se pa tudi kmetje, po čem prodajajo živino mesarjem in kakšno blago jemijo ti od njih. Odgovori in pojasnila, pa naj bodo kakršnakič že, ne lahko samo približajo rešitev oz. odgovor na pomembno vprašanje: ali lahko damona trg več meso in po nižjih cenah? Mislimo, da bo odgovor pritrilen. In samo tak budi v skladu z načeli letosnjega družbenega plana.

Tg.

Preveč obolenj in nesreč

Kje so vzroki številnih pojavov bolezni in nesreč pri delu v novomeškem okraju — Število izgubljenih dni zaradi bolezni in nesreč je iz leta v leto večje — Seminar: pomoč komisijam za higiensko-tehnično zaščito v podjetjih

Komisija za higiensko - tehnično zaščito pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje skriva tudi v vprašanju notranje organizacije dela v podjetju, morda v storilnosti?

Znano je, da se v Novem mestu radi postavimo, da »jemo tako meso kot ga še na Dunaju nima!« Prav, da imamo na izbiro kvaliteto, toda če bi bila cena govedine (prodovrstne in drugovrstne!) dostopnejša širšemu krogu odjemalcev, bi prav gotovo pridelal veliko več mesa kot ga zdaj pri sedanjih vsektor previsokih cenah!

Tu pa se ob vprašanju trenutnih cen mesa postavlja drugi, v bistvu še pomembnejši problem. Spomnimo se, kako hitro se je po ukinitvi obveznega odkupa živine začelo dvigati število govedi v prasičev. V nekaj letih smo dosegli prav v živinorejsi zelo lepe uspehe. Seveda je bil takoj po vojni način obveznega odkupa nujno potreben, ko pa so se razmere izboljšale, smo dali s prostim trgom pridelovalcu vse vzdobjude, da je začel vredno pridelovati v prijeti več in boljšega blaga. Ob sedanjem pritisku kmetov so ponudnabim goveje živine pa bi se kaj lahko zgodilo, da bi ob prenasičenosti trga vzdobjude za rejo živine začele padati. »Prezasičenost« trga bi bila seveda le umetna. Medtem ko cene živine na sejmih padajo, ostajajo cene mesa v mesincih neizpremenjene. Mar ne bi znižanje cen in s tem večja potrošnja mesu bili edino pametna in potrebna rešitev za živinorejo in za odjemalca? Mar ni ravno v tem pot k dvigovi živiljenjske ravni?

Zdi se nam, da znižanje cen nekaterim mesarskim podjetjem ni ljubo. Nikakor ne moremo verjeti v realnost njihovih kalkulacij. Prenekatera postavka njihovih izdatkov bi morala še dokazati upravnost svojega obstoja. Kritika potrošnikov, da so cene mesne previsoke, je upravičeno ostra in nestrnja. V Novi Gorici prodajajo meso dolnjanske živine za 30 din pri cene neke kot v Novem mestu. V Trbovljah je te dni cena goveje meso padla na 220 din (prodovrstno blago) in na 170 din (drugovrstno kvaliteta), v Brežicah celo na 200 in 160 dinarjev, v Sevnici na 210 in 170 din itd.

In pri nas? Odgovore na prizadeti, potrošniki so svoje že povedali. Oglasili naj bi se pa tudi kmetje, po čem prodajajo živino mesarjem in kakšno blago jemijo ti od njih. Odgovori in pojasnila, pa naj bodo kakršnakič že, ne lahko samo približajo rešitev oz. odgovor na pomembno vprašanje: ali lahko damona trg več meso in po nižjih cenah? Mislimo, da bo odgovor pritrilen. In samo tak budi v skladu z načeli letosnjega družbenega plana.

Okraini odbor ZB Novo mesto

premalo zanimajo, tako da komisije, čeprav želijo, da bi se stanje glede bolezni in nesreč v njihovem podjetju izboljšajo, ne uspejo. Večkrat bi z malenkostno izboljšavo, zaseklitvijo v oknih, popravilom vrat, ki se slablo ali pa sploh ne zapira, lahko preprečili prepip v marsikateri delavnici, ki povzroča prehlade. Delavci, ki delajo pod takimi pogoji, obolijo in nekateribolejajo tudi po več me-

Naš izvoz in uvoz v letu 1956

Naš izvoz se je v letu 1956 povečal nasproti letu 1955 za 25,3 odstotka in je po vrednosti znašal 96 milijard 439 milijonov din. Po količini je bil lanski

Transfuzijska postaja v Novem mestu že deluje

V soboto 26. januarja dopolne je začela delati v spodnjih prostorih kirurško-ginekološkega oddelka splošne bolnišnice v Novem mestu nova transfuzijska postaja. Pod vodstvom dr. Uroša Tršana in medic. sestre Marice Lukščeve je dalo kri 10 uslužbenik in uslužbenec raznih oddelkov bolnišnice. Poizkusno oz. prvo dajanje krvi v novi transfuzijski postaji je dobro uspelo. Ureditve domače transfuzijske postaje je za nadaljnji razvoj zdravstvene službe na Dolenjskem in zlasti za potrebe splošne bolnišnice v Novem mestu velikega pomena, o čemer bomo v kratkem obširneje poročali.

Jutri bo plenum CK ZK Jugoslavije

Jutri se bo sestal plenum CK ZK komunistov Jugoslavije. Sklepali bo o sklicanju VII. konгрresa ZK Jugoslavije in razpravljali o vprašanjih, ki so v zvezi s pripravami za kongres.

...Tiha in nema se vije krog mesta in ga objema kot ljubica zvesta. Zadnja luč si je tam izmed vej, Krka se vije počasi naprej... Adijo, adijo! — Kakor meglice, kakor vodice, sredi te reke časi hitijo... Morda na veke, ljuba, adijo! je zapisal Dragotin Kette, poet dolenske metropole in te naše prečudovite domače zemlje. Mar bi danes povedal kako drugač? Ne; en sam pogled na zasneženi Breg in v beli objem ovite brezove Krke bi mu spet navdahnil toplo, ljubečo pesem, polno občudovanja in mehkobe — tako, kakršna je dolenska zemlja...

(Posnetek: Fototehnika, Novo mesto)

Medtem ko se pri nas zavijamo v debele plašči in najraje opazujemo zimske lepote izza toploga zapečka, našim tovarišem vojakom in oficirjem v odredu JLA v Egiptu ni bladro. Od prvega dneva, ko so prišli v Egipt in na tla Sinajske peščene puščave, so domačini vzbujali naše vojake in oficirje. Le po glejte, kako prisreno so se naši zapleti v pogovor z dvema felahoma, egyptovskima kmetoma, na Sinaju.

Straža, Dol. Toplice in Zužemberk, v Straži 5. III. od 8. do 18. ure, za občino Novo mesto so 27. II. od 15. do 19. ure in 28. II. od 15. do 21. ure. Ker imajo seminarji namen pomagati gospodarskim organizacijam in komisijam pri reševanju tozadnih problemov, pozivamo vse odgovorne voditelje podjetij, da zagotovijo udeležbo na seminarjih.

Miha Počervina

ZMAGA »KREMEN«

Rudniki nekovinskih rudnin KREMEN so izpolnili in presegli plan za 1956

Za 44.200 ton peska in drugih rudnin se je lani zavezal delovni kolektiv novomeškega podjetja »Kremen«. To je nad 3.000 vagonov proizvodnje po količini.

Vsi to količini je bilo treba napotiti, ocistiti, prepeljati na postajo in odpremiti v razne kraje v Jugoslaviji in v Štiriju države. Družbeni načrt je bil res velik, toda pri »Kremenu« so delavci imeli osebne zaščitne predmete: usnjene prednike, usnjene rokavice, zaščitna očala itd. Najbolj nerazumljivo je, da nekatere zaščitne predmete v kovinskih delavnicih imajo, vendar jih pri delu ne uporabljajo. Odgovor obratovodje je navadno tak: »Saj sem mu rekel, da morem uporabljati zaščitne predmete, pa jih noče.«

Nekateri podjetja so ta vprašanja prav lepo in zadovoljivo rešila. V tekstilni tovarni v Novem mestu je komisija za HTZ n. pr. pregledala vse delovna mesta, dočila zaščitne predmete in na to sestavila pravila, ki jih je predložila delavskemu svetu v obravnavo in potrditev. Delavski svet je pravila HTZ pregledal in potrdil; s tem so postala za podjetje zakon. Pravila vsebujejo tudi kazenske določbe, s katerimi se kaznujejo delavci, ki zaščitnih predmetov ne bi uporabljali. Tako pravila bi morale imeti vse gospodarske organizacije, ki se uporabljajo v proizvodnji.

Podjetju so nekateri delavci vse dobro storili za izboljšanje delovnih pogojev. Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

2 odstotka, po vrednosti za 4 odstotke. Odpremili so 45.000 ton peska, bitumena in marmorja.

V prvih polovici leta pri »Kremenu« res niso bili zadovoljni z izpolnitvijo svoje proizvodnje. Odpremili so komaj 15.000 ton. Vzrok je bil več, med glavnimi pa je bilo vreme, zima in podobne ovire. Zato je bilo treba napeti vse sile, da so lahko presegli vrednost, da bi izboljšali delovne pogoje.

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko - tehnično zaščito v podjetjih

Da bi pomagali komisijam za higiensko

Kako si uredim kmetijo

ING. RADO LINZNER:

Malo je kmetij, ki gospodarsko in načrtno izkorisčajo svojo zemljišča in vnašajo v svoje gospodarstvo pridobitve sodobne kmetijske znanosti. Naše kmečke gospodarstva se razvijajo bolj po izkušnjah, kljub sicer često dragocenam, kot pa po izdelanem programu, v okviru katerega kmetovalec s pravilno organizacijo in povezavo svojega gospodarstva s splošnim in zadržljivim razvojem vasi vnaša zavestno tehnični in socialni napredok v svoje gospodarstvo.

V tem članku, in nadaljevanju, bom nanišal nekaj stekrovih navodil za naše kmetovalece, upoštevajoč, da se mora tudi naše kmečko gospodarstvo razvijati v smerni socialističnega razvoja vasi.

Naloga, ki si jih postavljam, so pri urejevanju posestva, so kratkotrajne in dolgotrajne. S prvimi dosežemo uspehe kmalu, ko smo začeli ukrepe izvajati. Te naloge tudi ne iztehtajo posebnih predpriprav. Dolgotrajnejše pa zahtevajo razmisljanja in točnega načrtovanja in so vezane skoraj v vseh primerih na kolektivno delo.

Naravnih pogojev odrejajo temeljno smer proizvodnje

Pod naravnimi pogoji razumevam predvsem podnebjje in talne razmere; količino svetlobe in topote, ki je kmetiji na razpolago, množina padavin in njih razporeditev, vpliv vetrov, zgodnjih in poznih mrzav, slane itd.

Glavni podnebni pogoji se spremenijo le tekom tisočletij. Z njimi se nekako odreja tudi način izkorisčanja zemljišč. Take odpade od skupnih 982.594 hektarov kmetijskih površin v LRS po popisu iz leta 1951, na površine pod travno rušo 643.112 hektarov ali 66 odstotkov kmetijske površine. V novomeškem okraju je razmerje podobno.

Način razvrstitev posameznih kategorij zemljišč je posledica vremenskih razmer. V Sloveniji in v novomeškem okraju, ki ima dosti padavin (v LRS povprečje od leta 1925 do 1940 — 1.408 mm, Novo mesto nekaj nad 1.200 mm) in so-

Slovenec,

sodnik v Clevelandu

Guverner ameriške države Ohio Frank Lausche, ki je tudi slovenskega rodu, je imenovan za občinskega sodnika v Clevelandu Avgusta Prijatelja. Prijatelj je sin slovenskih naseljencev, star 43 let. Kot pravnik je bil že do sedan v službi mesta Cleveland. Za njegovo imenovanje na položaj občinskega sodnika so se potegovali tamošnji Slovenci.

Direktor podjetja, je dal pobudo za ustanovitev. Sam je bil prvi na delo. Kidal je gnaj iz hleva, nato pa nadzoroval zidavo, ki je hitro napredoval. Po treh mesecih je bila že svečana otvoritev. Mizarsko podjetje si je naložilo načinilo ime PODGORJE, za svoj znak in žig pa si je izbralo obliko s tradicionalnim sentjernejskim petelinom na ročaju.

PODGORJE, ki je danes ponos Sentjerneja in okolice, zaposluje 32 ljudi in izdeluje vsa v mizarsko stroko spadajoče dela: pohištvo, stavbi material in celo sode, za katere ima svojo posebno poslovnikom v Skočnici. Poleg ročne delavnice, ki je kvalitetno dobro opredeljena, ima podjetje že zelo slab strojni krog, ki bi ga nujno treba modernizirati. Z velikimi težavami se je PODGORJE moral boriti predvsem v začetku svojega obstoja, vendar je vedno izpolnilo svoj plan. Trenutno je

katere bo mogoče izdelovati razne kvalitete izdelke. Ze do sedaj je »PODGORJE« izdelalo marsikaj lepega. Kdo še ni občudoval v Novem mestu krasne lesne opreme Doleniškega muzeja, kopališčnega poslopja na Luki, farmacevtskega laboratorija KRKE in nove mlekarne. Vse to je delo sentjernejskega Podgorja.

Mlademu, prizadetnemu mi zarskemu podjetju, ki se vsem cenjenim naročnikom priporoča že za nadaljnjo naklonjenost, želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa, da bi mu oblast prisločila na pomoč z izdatno finančno podporo, s katero bi lahko nabavili moderne stroje, dvignili kvaliteto izdelkov na najvišjo stopnjo in tako ustregli vsem naročnikom. V.

Zdravstveni okoliš zdravstvenih postaj

Trebnje in Mokronog

Prez. s 1. strani)

marmorja ni povečalo, je pomanjkanje delavcev. Domänske težko dobijo za delo v kamnolomu, zato bodo od drugod poslati delavce. Letos namenimo pridobiti 300 ton marmorja. Prodajo ga v glavnem v Nemčiji, lahko bi ga prodali tudi v druge države, če bi ga imeli dovolj.

35 ton z lepato v osmih urah

Ceprav so norme pri »Kremenu« pečikrat večje kot pri podobnem podjetju v Skopiju, 4 krat večje kot v Argotinu, dva krat večje kot v Poncconciju ter eno tretjino večje kot v Domžalah, so jih delavci vse leto presegali. Tako so pralnari v pralnicah premetali v osmih urah tudi do 35 ton peska na delavo, naškalci vagonom pa celo do 70 ton na lopato! V Brusnicah imajo delovne skupine, ko so trije delavci v osmih urah naškali in načolili po 98 vagončkov peska. Ni bilo malo primerov, ko so delavci prekoračili norme za 200 odstotkov!

Nič manj povravnih niso bili Šoferji, ki so vozili večkrat po celem notu in spali kar v kabinih tovornih avtomobilov.

Naša sodišča so dobila svojo osnovno že med narodnoosvobodilno vojno. Načela, na katerih je zgrajeno naše sodstvo, so v zakonu o ureditvi ljudskih sodišč in v Ustavi iz leta 1946. Po omenjenem zakonu so glavne naloge sodišča pri izvajjanju prevosodja: zaščita družbenih ureditev FLRJ in ljudskih republik, zaščita pravic in zakonom zaščitenih interesov pravnih in fizičnih oseb, zagotovitev, da vse osebe nastanljivo izpolnjujejo zakone, vzgajanje državljanov v duhu vdanosti domovin, pravilnega izpolnjevanja zakonov, poštenega izvajanja njihovih pravic in izpolnjevanja dolžnosti. Po določbah Ustave so sodišča ločena od uprave, v sojenju neodvisna ter sodijo po zakonu. Sodnike volijo predstavnika telesa. Po pravilih sodijo sodišča v senatih, v katerih sodelujejo na prvem stopnji poleg poklicnih sodnikov tudi sodnički porotniki. Zajamčena je pravica pritožbe, obtoženemu imajo pravico obrambe pred sodiščem itd. To so ustavna načela, na katerih je zgrajeno sodstvo v današ-

nem demokratičnem svetu. Po svoji zasnovi se naša sodišča razlikujejo od sodišč v zapadnem svetu, da so organi državne oblasti delovnega ljudstva, ki s svojo dejavnostjo ustvarjajo splošne interese in cilje države, ki gradi socialistizem. V toku desetletne izgradnje in razvoja družbenega sistema, je prišlo do znatenih sprememb v družbenih odnosih, v organizaciji državne oblasti in uprave, s tem pa tudi do nekaterih sprememb v organizaciji sodstva. Poleg sodišč smo dobili vojaška sodišča in namesto državne arbitraže gospodarsko-sodišča. Z zakonom o gospodarskih in vojaških sodiščih, kot je bila odrejena organizacijska struktura in pristojnost treh vrst naših sodišč.

Vsebina dela okrajnega

lin in s pravilnejšim izkoriščanjem površin ter boljšo organizacijo.

Preden preideemo na urejevanje kmetije, moramo poznavati površine, s katerimi gospodarstvo razpolaga.

Vsi kmetovalec mora imeti posestni list

Iz posestnega lista, ki ga kmetovalec dobri na katastrski upravi, ugotovi dejansko stanje njegovih površin, potem pa se lahko loti izdelovanja načrta za gospodarjenje. Spremembe mora prijaviti katastrski upravi, ker je to načrta za dometo dohodnine.

Prva naloga je torej, da na

osnovi posestnega lista ugotovimo dejansko stanje njegovih površin. Nato preideemo k odrejanju razmerja med rastlinsko in živalsko proizvodnjo.

Osnovna misel, ki nas mora pri tem voditi, je ohranjevanje in povečevanje rodnosti zemljišč. Pod rodnostjo razumemo sposobnost zemlje, da nudi v hranični rastlini hrani in drugo, kar potrebujejo rast, in da na takšni zemlji s pridajanjem hranil v drugih sredstvih ter z delom lahko vedno več pridelamo.

(Se nadaljuje)

»Pričakujte novih naročil!«

Mizarsko podjetje PODGORJE v Sentjerneju je bilo ustanovljeno leta 1951. Lepi delavniški prostori in skladišča so zrasli iz nekdanjih zanemarjenih žrebčarskih hlevov. Podjetni mizarski mojster tov. Cvelbar iz Dobrave pri Sentjerneju, sedan

naivečji in najnajvečji problem lesna sušilnica, kar manjka na trgu suhega lesa. V letu 1957 namenita podjetje preurediti milin, ki stoji v neposredni bližini, v moderno električno sušilnico. Toda bo na razpolago vedno dovolj primerne suhe lesovine, iz

podjetja pod zaščito petelinčka. Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.

Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.

Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.

Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.

Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.

Sava.

Mlademu, prizadetnemu mi

zarskemu podjetju, ki se vsem

cenjenim naročnikom priporoča

že za nadaljnjo naklonjenost,

želimo v novem letu mnogo naročil in uspehov, predvsem pa,

da bi mu oblast prisločila na

pomoč z izdatno finančno podporo,

s katero bi lahko nabavili

moderne stroje, dvignili kvaliteto

izdelkov na najvišjo stopnjo

in tako ustregli vsem naročnikom.</

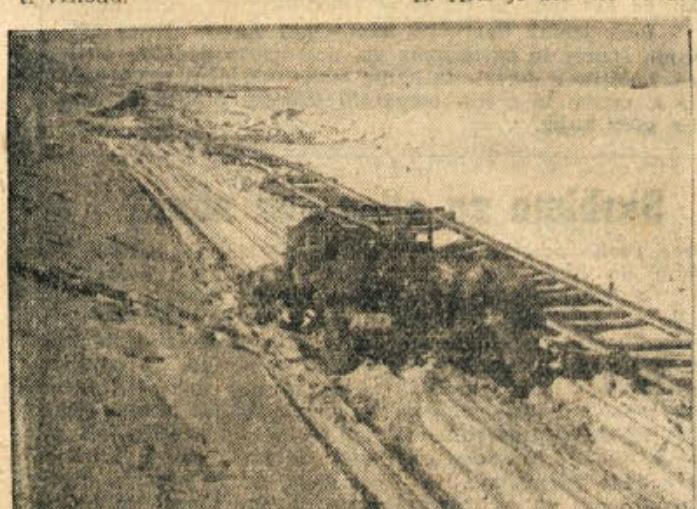
Naši vojaki v Sinajski puščavi

Borba s peskom in minami — Izredna požrtvo valnosti in strokovna usposobljenost — Poborniki miru — »Domovina spremlja naše korake«

Puščava ne pozna letnih dobor, vsaj ne takih, kar smo jih vajeni mi: v nji ni drevja, s katerega bi v oktobra odpadalo listje, v nji ne raste cvetje, ki bi odvjetelo ob koncu poletja, v nji ni ptičev, ki bi odlečel na jug. Puščava je samo pesek, razgrnjen v nedogled. Pesek živi, prinašan ob vetrov. Pesek ni prijatelj ljudem. Pesek ljudje krotijo, premagujejo. V borbi s peščenim prostranstvom so se pripadniki našega odreda v Egiptu naučili krotiti puščavo. To, o čemer želim pisati, so prizori iz življenja mojih tovarishev vojakov in oficirjev, ki so korak za korakom krčili prehode skozi sinaljska brezpotja.

Vse majhne železniške postaje na svetu so podobne druga drugi. Eno ali dve poslopji, nekaj prebivalcev in redki vlaki, ki se na teh postajah ustavijo ali pa ne. Porušena ali uničena so si ta majhna, samotna naselja že bolj podobna. Zato sploh ni kaj zanimivega povedati o nekdanji postaji Mazar, ki stoji 110 kilometrov od El Kantare in Sueškega prekopa na vzhodu. Ona je danes enaka, kakor so postaje na progi pred njo: Baluza, Gilbana, Ruman, Birsemano. Vse so si danes tako podobne, da ni med njimi nobene razlike in se mi zdi, da stanovitvo, na vsakih 10 kilometrov ob razdrži progi srečujemo eno in isto postajo, uničeno do temelja, porušeno na isti način, oropano slehernega sledi življenja. Tudi tukaj, v Mazaru, boste zamačkali, da zaslišite človeški glas, da ureže človeka, zapolenega s čimer koli, da srečata igrajoče se otrake, skratka, da opazite vsaj sled tistega, čeprav pravimo običajno, vsakdanje življenje. Prebivalci Mazarja so zanimali, zginila so njihova ognjišča in njihove strehe nad glavo. Mazar je novo prizanje o nedavnini vojni vihri na Sinalju.

V svojem napredovanju proti El Arišu in demarkacijski črti so deli našega odreda priskli 1. januarja v Mazar. Tukaj je danes njihovo začasno taborišče, v pričakovanju ukaže na nadaljnjen premiku proti vzhodu.

Džip je obstal — pesek v ležajih, okvare stroja ali kaj? Večne roke so hitro popravile napako, mudi se naprej. Povelje komande je treba uresničiti za vsako ceno. Vsenakoli pa sam pesek, pesek in sledovi unicevalnega besa umikajočih se napadalec...

DRUŽINSKA KRONIKA NOVOMEŠKIH GRIČARJEV — DRUŽINSKA KRONIKA NOVOMEŠKIH GRIČARJEV — DRUŽINSKA KRONIKA NOVOMEŠKIH GRIČARJEV — DRUŽINSKA KRONIKA

Slovenska književnost nima veliko pesnic in pisateljev, kar jih imajo druge in bogatejše književnosti. Kljub temu pa med tistimi nekaj imen, ki jih pozna naša kulturna dediščina, ni mogoče preskočiti dveh vidnih imen: Zofka Kveder, Ilka Vašte. Kakor je Zofka Kveder, najraje zanjala snov za svoja pripovedna dela iz takratne življenske stvarnosti, se Ilka Vašta toliko raje navdušuje za našo preteklost, ki ji omogoča, da oblikuje že zdavnaj umire in pozabiljene osebnosti, njihovo življenje in razmere, v katerih so živele, ustvarjale in končno zapustile oder življjenja, puščajoč za saba svetel ali miračen spomin. Ni dvooma, da ima pripovednik, ki oblikuje svojo sodobnost v marsikem lažje stališču od pripovednika zgodovinskih romanov in povesti. Pripovednik, ki resnično stoji sredi svoje življenske stvarnosti, bo tolko laže podal realnejšo in umetniško prepričevalnejšo sliko ljudi in njihovega življienia z vso zamatano njegovo življensko problematiko karov, pa pripovednik zgodovinskih del. Na le-tega preži mimo drugih nevarnosti tudi tada bo nehotel in nevede pričakovati v umetniškem pričakovaju preteklosti, da v njegovem delu ne bo toliko objektivnega realizma, da se bo preveč ogrel le za nekatere

upodobljenih oseb in prikazanih problemov in pri tem samo bežno omenil druge, ali pa jih celo namerno prialkal drugače, kakor pa so v resnici bili. Kljub takim in podobnim nevarnostim pa vidimo, da se je Ilka Vašta s silno ljubezljivo poglobila v čas, njegovo problematiko, osebe in njihovo življenje in da se je še kar uspešno dotipala do dokaj objektivne podobe takratne življenvine in ljudi. To je storila v svojem zadnjem zajetju zgodovinskim prizopenjem delu »Gričarje«, ki so izšli kot 4. zv. Knjižnice Janeza Trdine v začetku sveta. Svobod in prosvetnih društva v končno zapustile oder življjenja.

Z »Gričarju« je pisateljica posegla v eno najbolj razgibanih obdobjih naše preteklosti, v čas reformacije in protiformacije, ali bolje rečeno: podala je sliko življenga v Novem mestu, njegovih bližnjih in daljnih okolicih od nekako 1510. leta, ko se je rodil Jakob Gričar, glavna oseba te svojevrsne družinske kronike, pa do 1617. leta, ko je Jakob sin Adam brez očetovega smisa za pridobivanje že zdavnaj opustil trgovino, se vrnil na kmete, umret pa je le prisel v Novo mesto. V teh dveh letih se je v Novem mestu silno veliko dogodilo in še več spremembo. Dvignila se je in propadla družina Gričarjev; ob njih pa je pisateljica razvrstila kar celo galerijo zgodovinsko iz-

pričanih osebnosti, ki so se za trajno zapisale v slovensko politično in kulturno preteklost.

Gasper Gričar, podložnik novomeške kapiteljske gospoške, ki je živel na samoti pol ure od Otočca, se je 1515 pridružil upornim kmetom, ki so naskočili grad Mehovo. V boju je padel. Njegovo ženo so odpejali kasneje Turki, njegova otroka, Jakob in Urška, pa sta se poslej sama prebjala skozi življenje, vsak na svoj način kakor je vedel in znal. Jakob je krošnarij ne-

mestu in pričel trgovino. Sln mu je vse kot po maslu. Zabogatel je. Le vest ga je tu pa tam zapelka, kadar je sposil sestre Urške. Ko si je Jakob pridobil novomeško meščanstvo, se je oženil s hčerko ljubljanskega trgovskega pomočnika — Ano Kramarjevo. Vzel jo je, čeprav je bila malo pohabljena, toda spremena v trgovskih poslih. Premoženje, ugled, družina Gričarjeva, vse je naraščalo in Novomeščani so ga izvolili za mestnega sodnika. Sam Jakob Gričar se je kazal eddalje.

Ob izidu nove povesti Ilke Vaštove

kač za novomeški kapitelj, ekač za stiški samostan, nekaj pa za svoj račun. Na domu se je z delom in trgovjanjem ubila sestra Urška. Oba sta bila silno gospodarna. Ker se je Jakob po vsej sili hotel osvoboditi ene kot druge gospode, se je odločil in storil umazano dejanje, ki mu je oblezalo na veste: prodal je sestro Urško na deklo stiškemu opatu Volbenku Neffu. Tako je Jakob uspelo pričršnjariti svobodo in premoženje. Medtem ko je Jakob še dalje krošnarij, je Urška rodila opatu Neffu sinca Dorečeta — Poldorja de Montagnano, kasnejšega novomeščanov. Ker Adamu ni bilo do trgovine v pridobivanju, je opustil trgovino in poslej preživil svoje deli načine na Griču blizu Otečca. Tik pred koncem je bil ponovno izvoljen za novomeškega mestnega sodnika, kljub temu, da je bil odločen protestant in da je bila rekatolizacija že v polnem razmahu. Čutil je, da se mu bliža konec. Vsi njegovi najožji prijatelji so se že zdavnaj odpovedali protestantizmu, le on je še vztrajal, dokler ni tudi sam postal v Ljubljano listek, da je bil pri lovu prehladil, kmalu nato pa podlegel pljučnicam. Preživel ga je brat, beravec Martek, ki je večkrat v mementu vsega gričarskega prizadevanja presulinjivo zavrečal: »Mili sмо Gričarji!« Le tam daleč v Gradiču je ži-

meški prošt Polidor de Montagnana, razudanec in nasilne brez para. Marija mu je rodila sina Gotarda. Ceprav je Adam Gričar vedel, da Gotard ni njegov sin, ga je obdržal za svojega, da se je tako izognil javni sramoti. Kasneje je Adam imel z ženo Marijo otroke, celo zblizačila sta se, prave sreče in zadovoljstva pa ni nikdar občutili. Življenje v Novem mestu pa je teklo dalje. Kuga je morila meščane, stiske in vojne nadloge pa so preostalim gredile življenje. Pomrli so Jakob Gričar, njegova sestra Urška in še več drugih uglednih Novomeščanov. Ker Adamu ni bilo do trgovine v pridobivanju, je opustil trgovino in poslej preživil svoje deli načine na Griču blizu Otečca. Tik pred koncem je bil ponovno izvoljen za novomeškega mestnega sodnika, kljub temu, da je bil odločen protestant in da je bila rekatolizacija že v polnem razmahu. Čutil je, da se mu bliža konec. Vsi njegovi najožji prijatelji so se že zdavnaj odpovedali protestantizmu, le on je še vztrajal, dokler ni tudi sam postal v Ljubljano listek, da je bil pri lovu prehladil, kmalu nato pa podlegel pljučnicam. Preživel ga je brat, beravec Martek, ki je večkrat v mementu vsega gričarskega prizadevanja presulinjivo zavrečal: »Mili sмо Gričarji!« Le tam daleč v Gradiču je ži-

Oficirji štaba našega odreda s komandanom polkovnikom Radoševičem pri proučevanju sprejete naloge

vseeno, ali bojno jutri sli hiteje ali počasnejše.

Razumel sem, da je hotel reči: domovina je spremilala vsak naš korak z ljubezni, ali so potem splošne kakšne zapreke, ki bi jih ne mogli premagati!

Poslovili smo se. Vojak je ostal na svojem stražarskem mestu, dežurni se je vrnil k svoji knjigi, mi pa smo zavili v svoje šotorje. Taborišče v Mazaru je spalo.

Sotorsko naselje na postaji Mazar je zjutraj spet ozivelo. Vojaki so v skupinah vežbali. Edini brezpostopek je bil »Sinajec«, majhen beduinski pes, ki so ga vojaki našli na postaji Bir Selman. Mazar je zjutraj spet ozivelo. Vojaki so v skupinah vežbali. Edini brezpostopek je bil »Sinajec«, majhen beduinski pes, ki so ga vojaki našli na postaji Bir Selman. Najprej je seveda prestal tako temeljito kopanje in čiščenje, kakor govorili že nikoli prest v svojem pasjem življenju. Potem pa postal stanovalec šotorja poročnika Milana Miloša in njegove posadke oblepljene avtomobile.

Ceprav so inženirji imeli pouk, so vendar našli nekaj časa v povedali nekatere podrobnosti iz svojega dela o dosedanjem prodiranju skozi Sinaj.

Napredovanje skozi Sinaljsko puščavo — na desetine in stotine kilometrov same pesek, pesek in nič drugega. Pač: tam, kjer je bila nekoč asfaltirana cesta, so samo črni, razsekani koščki asfalta in uničene tražnice nekdanje železniške proge. To je vse, kar je ostalo za umikajočimi se Izraelci.

Njihova zgodba se je začela s knjigo. Vsak vojaki odreda je dobil za novoletno darilo knjigo. Nekaj zadnjih strani knjige je namenjeno, da nanje vojaki zapiše najpomembnejše spomine iz časov svojega življenja v armadi. Prav na novo leto je vojak Ismet Jugo zapisal v knjigo tole: »Prvi januar 1957 leta, 89 kilometrov. Demontiral 8 milij.

Povedati moram, da voljak Ismet Jugo ni inženir ne miner, temveč šofer džipa. Toda že dolgo je v puščavi operoval delo svojih tovarishev. Pred vsemi je vodilni vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Toda šofer je bil bolj trmas, kot je menil komandir. On je eno od demontiranih min celo sam razstavil, prav tako v sestavu in sestavljajočim se.

Prvi dve min v svojem življenju. Celo kuhan neke čete je lahko nekaj zapisal v svojo knjigo spominov. Sicer ni vpisal številko 8, kakor vojak Jugo, pač pa kakor sam pravil, da je zadovoljen s »fanti«.

Na sto kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali, v nekaterih odprli prehode. Zaradi strokovnega in pazljivega dela je tveganost malome povsem odstranjena. Tudi vojaki, ki nimajo tovrstne naloge, so se usposoblili za uspešno opravljanje teh del, katera sodijo med zelo nevarna.

Nato kilometrov poti proti Mazaru so inženirji dosegli obvladali 25 minskih polj. Nekateri so razminirali

Gospodinjski tečaj v Sela-Šumberku

V prvih letoskih stevilkih Dolenjskega lista smo brali pod naslovom »Družbeno upravljanje v Suhkrainjih« kaj čudne izjave o razmerah v kmetijski zadrugi Sela-Šumberk, ki pa niso točne in resnične. Da bo javnost o stvari vsaj nekoliko poučena, smo prisiljeni odgovoriti.

Bivši KLO Sela-Šumberk zastopajo v Obložem Žežemberk trije odborniki in od teh sta dva tudi člana tukajšnjega kmetijskega zadruga. Ta dva bi moral biti poučena o razmerah v zadrugi in nam je zato nerazumljivo, kje je naša proizvajalec Jože Stremec našel sorodstvo v upravnem odboru.

Ne vemo tudi, kako more trditi, da zadržnički nimajo pri upravljanju besede. Ce bi res radi pokazali svojo delavnost, zakaj se niti občnih zborov ne udeležujejo in je moral biti zadnji sklepken le ob četrtniški udeležbi. Članstvo je tov. Strmeča živjoval v nadzorni odbor. Kot predsednik tega odbora bi moral upravljanje zadruge poznati do vseh podrobnosti in članstvo seznanjati z vsem, kar jih zanima. Tako pa je v svoli namerni ali nenamerni poučenosti zvišal znesek predvidena izguba kar za en milijon. O vzrokih nastale izgube moliti in na pojasni, da ima zadruga približno 200.000 din tožbenih stroškov, nastalih zaradi malomarnega poslovanja prejšnjega knjigovodstva. Na žalost takim izjavam

nasedajo tudi predstavniki naših oblasti in so potem njihovi odnos do uslužbenec večkrat nepravilni in ne kažejo pravega razumevanja. Tako na primer sta zadnji dve leti potekli v znamenju revizij, ki so iskale milijon, katerega bi moral nekdo od uslužbenec poneveriti. Milijona niso našli, malomarnost v knjigovodstvu pa tudi ne. Bodimo vendar enkrat odkriti, poglejmo si iz oči v oči brez zahrbnosti in osebrega sovraštva.

Da pa je upravni odbor delven in resnično skrb za dvig kmetijstva in gospodinjstva na vasi, nam priča pravkar končani kuvarske gospodinjski tečaj, katerega je obiskovalo 27 tečajnic in je bil zaključen z lepo uspešno kuvarske razstavo.

Obiskovalce razstave so tečajnice razvedrile s kratkim kulturnim programom. Predstavnici Zavoda za pospeševanje gospodinjstva iz Novega mesta pa sta zaključili strokovno delo z izčrpnnimi predavanji o vrt-

narstvu, kokoščejem, mlekarstvu in prašičerji. Z diapozitivi sta pokazali pravilne in nepravilne odnose naših gospodinj do teh panog kmetijstva. Klub težkočam je naša zadruga ta tečaj materialno podprtja. 13. januarja

Zadovoljne se smejojo ob zaključku kuvarske-gospodinjskega tečaja — kaj se tudi ne bi, ko so pa pridobile toliko koristnega znanja!

V Beli cerkvi je živahno

Po dolgem času se bralcem Dolenjskega lista oglašamo tudi iz Bele cerkve. Ceravno ni dosti slišati od nas, ni vse tako mrtvo kot kaže. Posebno mladina in prosvetno društvo »Krka« pridno dela.

Mladina je v minulem letu priredila več predstav. 29. novembra je proslavila s kulturnim sporedom in mladinsko veselico. Za kulturni spored je poskrbelo PD »Krka«, ki je uprizorilo dramsko v treh dejavnih »Vrtinec«, mladinci pa za veselico.

Tudi 22. decembra, Dan JLA, je proslavila mladina v prosvetnem domu. Pripravila je pester kulturni spored in povabila predstavnike Zvezne skupnosti mladinskih organizacij na dodeljeno podporo 10 tisoč dinarjev. To je bila prva dotacija našemu društvu.

Na Silvestrovo 1956 je prosvetno društvo uprizorilo veselijo »Kam iz zadreg«.

Gledalci so se iz sreca nasmejali in zadovoljni odhajali domov.

Med študiranjem te igre se je opazilo, da je treba nekaterem zelo prositi preden sprej-

mejo vlogo. Ožji odbor prosvetnega društva je sklenil, da takih »ceremonij« ne bo več in bo take člane izključil iz društva.

Zahvaljujemo se učiteljstvu, zlasti učiteljici Meti Kovacevic, katera vloga je zahtevala največ truda.

Lepo bi bilo, če bi nas kdaj obiskal potujoči kino. Zdaj je cesta že toliko dobra, da bi lahko prišel s svojim avtomobilom. Ljudje si ga zelo želijo, kajti razen prireditve domačega prosvetnega društva nimajo nobenega razvedrila.

T. B.

Študentje bodo pomagali

v počitnicah mladinski organizaciji pri delu na terenu

Na zadnjem sestanku Studentkega kluba okraja Novo mesto, ki je bil pred kratkim v Ljubljani, so načrte razvijali o delovanju študentov v času semestralnih počitnic. Glavna oblika počitniškega delovanja študentov je ponovno mladinski organizaciji na terenu s poljedeljimi in predvsem politično-ideološkimi predavanji. Predstavnik OK LMS Novo mesto Jože Hartman, ki je kot gost prisotoval temu sestanku, je navedel, da so mladini na vasi pa tudi delavski in vajenski mladini potreba predvsem ideološko-politična predavanja. Je to pravljeno? Izdelal ga je CK LMS; javiti se morajo le posamezniki, ki bodo pravljeno predavanja. Seveda se lahko pripravijo tudi strokovna predavanja; vsak predavatelj naj

pripravljena. Povedel je, da so zadnjih zasedenjih sestanki z osminkočetnimi na občah populističnih gimnazijah v okraju. Posobno je apeliral na vse, ki bodo v počitnicah v svojih domačinah kraških, da pomagajo mladinski organizaciji pripraviti obnove zborn. Ti so bili navadno zelo površno pravljeni, zato tudi niso imeli pravega uspeha.

O razvoju pa predavanjih in predavateljih na naslednje: se znam tem za ideološko-politična predavanja je že pravljeno (izdelal ga je CK LMS); javiti se morajo le posamezniki, ki bodo pravljeno predavanja. Seveda se lahko pripravijo tudi strokovna predavanja; vsak predavatelj naj

pripravljena. V sestanku je bila pozabilo, da so se vse člane, ki so se javili na sestanku, in bodo prisotavili v Senteriumu, Gabrijel, v Novoteku in drugih. Sestavljeni so bili tudi dve skupini študentov, ki bosta pravljeno sestanke in predavanja. V vsaki skupini so študenti različnih fakultet, skupini pa vodita Jože Petrič (za novomeško gimnazijo) in Juditha Plut (za kranjsko gimnazijo). Nihov cilj je: pogovoriti se s sedmoletci in predvsem z osmoletci o visokoskolskem študiju, o pogoni študija, o delu študenteškega kluba, lahko pa bi pripravili tudi kakšno politično-ideološko predavanje. Ob koncu diskusije o tem vprašanju je bil sklep, da vsi člani pa možnostih v počitnicah vsestransko pomagajo mladinski organizaciji v domačem kraju.

V drugem delu sestanka so razvijali predvsem o delu posameznih sekცek klubov, predvsem kulturno-prosvetnih pa tudi športnih. Redno je delo možki pevskih zborov, ki ima že dolgo zgodovino in predvsem v zadnjih dneh. Glasbeni in dramatični sekცek bosta v kratek čas predvsem v rednem delu. Dramatični pripravljajo kar dve deli načerkat, toliko jih je. Igrali bodo Latvijca in Vito Matjaš. Sportni sekცek pa v počitnicah pravljeno gostovanje v Crnomelju, kjer predstavljajo tamkajšnega občinskega praznik. Gostovanje se ponudili odbojkari, sahisti in namizno-teniška ekipa.

F. M.

Lutkovni krožek v Stopičah

Razveselil mladino osnovne šole in gimnazije, kakor tudi predšolske otroke. Da je »Sneguljčica« dosegla tako velike uspehe, so pripravljenci nedvomno nove lutke, razsvetljiva in lepa scena.

Pri tej uprizoritvi smo videli, da bo treba kaj kmalu misljiti na večji oder, kajti sedanji je premajhen za tako zahteveno igro.

Čež blagajna nima nabegenega dejanja, ker so bile vse predstave brezplačne, z izjemo gostovanja.

Lutkovna družina bo zato morala v prihodnji pobirati vsaj malenkostno vstopnino.

Žlj.

Menih kot hotni kloštrski muč (ilustracija iz »Gričarjev«)

človeka-tlačana. Oklene se protestantizma nekaj zato, ker je na lastne oči videl moralno pokvarjenost katoliške duhovščine in nje-

no silno zakorenjenost v

oblasci v mestni upravi. Ubrial je drugo pot kot njegov oče, ki se je z orožjem v roki hotel, osvoboditi, a je ta poskus plačal z življenjem. Jakobu se je sreča pustila zajahati, potem pa jo je krenil, kamor je hotel, ker je bil dovolj prebrisani in odločen. Pravo njevo nasprotno vidimo v sinu Adama. Po ocetu nima drugega kot postavo, telesno moč in barbo oči. Rojen v izobliju, ni znal ceniti očetovega dela, še manj njegove vztrajnosti in varnosti. Oblikoval ga je meščansko-plemiško življenje in vzdušje, v katerem je preživel svojo mladost. Za študij ni bil, še manj za pridobivanje; toliko bolj pa je značilno razmatrati očetovo premoženje, saj to ni bilo delo njegovih rok, ne njegovega razuma. Po ocetu in telu Urški ima le značilno gričarsko trmoljavo vztrajnost, ki se kaže v njegovem protestantizmu in nekem ponosu, da se ne prikloni ne pred prostom Montagnono ne pred škofom Hrenom. Njegov odnos do žene Marije, ki je sprva kar ponujajo, se z leti uredi tako, da postane vsaj znenos, pač v skladu z njegovo življenjsko dozorelostjo in spoznanjem, da mora biti človek do svojega zakonskega druga vsaj slovensko uviden. Vse bolj in bolj se v njem oglaša pravinski klic zemlje, iz katere so Gričarji izšli. Ali ni morda v svojem srcu mislil, da je bila očetova pot z zam-

tostransko, nekaj pa je podlegel modi svojega časa. Mislim, da resnično globok vernik ni bil v katolicizmu in protestantizmu, pa čeprav je prebiral in trgoval in skrival nemške in slovenske protestantske knjige. Jakobu je bila taka ali drugačna vera le ena najkrajša poti do njevega cilja: ustvariti si v Novem mestu načrto vstopljivo stopnjo, z njo pa ugled, vpliv

je bil tudi ustavljen odbor Zvezne zadružnici, ki je prevezel vso nadaljnjo skrb za dvig gospodinjstva v našem kraju. Upamo, da je upravni odbor s tem dovolj dokazal, da ga te trenutne težave v delu ne ovirajo in bo v vztrajnem delom poljubjal kmalu izvrnati izgubo, saj klub temu obratuje še vedno s lastnimi sredstvi. Mirko Barle

je bil tudi ustavljen odbor Zvezne zadružnici, ki je prevezel vso nadaljnjo skrb za dvig gospodinjstva v našem kraju. Upamo, da je upravni odbor s tem dovolj dokazal, da ga te trenutne težave v delu ne ovirajo in bo v vztrajnem delom poljubjal kmalu izvrnati izgubo, saj klub temu obratuje še vedno s lastnimi sredstvi.

Mirko Barle

Pust, pust, krivih ust...

Pripravimo pionirjem in cicibanom prijetne predpustne zabave!

Niti mesec dni ni več do pusta, zato je skrajni čas, da mislimo na to. Ne na kakšno pustno norenje, temveč na lepo organizirano pustno zabavo.

Praznovanje pusta je že stari stvar; tudi naši predniki so ga praznovali. Skozi stoletja je to praznovanje izgubilo svoj pravni, verski pomen. Danes sledimo na to kaj na star način običaj, ki ga hočemo oteti v neizpremenjeni obliki. Ne mislim govoriti o zgodovinskem razvoju pustnih žeg in običajev, niti o njihovih pravničnih namenih, temveč bi hotel povedati nekaj o pionirske maškaradah, ki naj bi jih organizirala društva prijateljev mladine v posameznih krajih. Svedebo bo kdaj rekel, da to ni mogoče, da nima oblek in mask.

Res je, toda ne izgubimo takoj volje! Biti moramo pač iznajdljivi. Svedebo bo kdaj rekel, da to ni mogoče, da nima oblek in mask.

Res je, toda ne izgubimo takoj volje! Biti moramo pač iznajdljivi. Svedebo bo kdaj rekel, da to ni mogoče, da nima oblek in mask.

LES je pripravilo 100 žena in dekle, v Industriji pertila okoli 50, pri NOVOTEKSU se jih je pripravilo toliko, da bodo moralne imeti tečaj v dveh izmenah. Tečaji so se že pričeli. Strokovna predavanja še teh predmetov želi imeti tudi v farmacevtskem laboratoriju »Krka«. Okrajni odbor RK bo skušal organizirati take tečaje tudi v drugih podjetjih v okraju, kjer imajo zaposleni več žens.

Koristni tečaji za žene

LES je pripravilo 100 žena in dekle, v Industriji pertila okoli 50, pri NOVOTEKSU se jih je pripravilo toliko, da bodo moralne imeti tečaj v dveh izmenah. Tečaji so se že pričeli. Strokovna predavanja še teh predmetov želi imeti tudi v farmacevtskem laboratoriju »Krka«. Okrajni odbor RK bo skušal organizirati take tečaje tudi v drugih podjetjih v okraju, kjer imajo zaposleni več žens.

Bolniki so gledali »Šolo za žene«

Igra v temi povezavi med igralci in gledalci. Ni edino, da je navdušenje gledalcev pritegnilo igralce za seboj in so zaigrali resnično sproščeno in doživetvo.

Predsednik društva Severin Salij je na začetku pozdravil gledalce in jim na kratko pojasnil Moljerovo igro, na koncu pa se je igralcem v imenu vseh pacientov zahvalil tov. Uderman, hkrati s pršenjem, naj se pridejo mednje. Tako se je že večkratno postavljalo v druzbenega pridružila sedajšnja igralska družina in predvsem bolnikom resnično sproščeno in doživetvo.

Predsednik društva Severin Salij je na začetku pozdravil gledalce in jim na kratko pojasnil Moljerovo igro, na koncu pa se je igralcem v imenu vseh pacientov zahvalil tov. Uderman, hkrati s pršenjem, naj se pridejo mednje. Tako se je že večkratno postavljalo v druzbenega pridružila sedajšnja igralska družina in predvsem bolnikom resnično sproščeno in doživetvo.

Vsem članom, poverjenikom in odborom Prešernove družbe!

Prihodnji mesec bo vsakoletno zasedanje glavnega odbora Prešernove družbe. Da bi glavni odbor mogel čim bolj poznavati mnoge člane, poverjenike in odborce na našem delu, rabimo vse člane, poverjenike in odborce Prešernove družbe, da nam sporoči vsaj do 5. februarja svojo oceno in predloge glede programa, opreme, poslovanja itd., tako za redne knjižne zbirke in dodatne knjige, kot tudi za revijo »Obzornik«.

Poverjeniki! Sporočite nam takoj število doslej vplivnih članov in naročnikov na posamezno dodatno knjigo. Pohitite z delom, da bomo lahko zaključili vpisovanje že 5. marca in s tem omogočili tiskarni pravočasen nastop vseh knjig.

Skrbimo za ptice čez zimo!

Prav redko naletim na početju na ljudi, ki se jim lažne in prezelne ptice smilijo, ko se zatekajo k hišam. Ponekod imajo ptice lične hirsice, redno založene z drobnimi; tam je polno drobnih postov ves dan. Tako vidimo, da so tu dobrí ljudje doma. Prav bi bilo, da bi ljudje takle lepave navade posnemali.

Vse drugega pa je s fazani in z jerebicami ter z odnosom do njih. Pri nas so se fazani udomili in razmnožili ter opravljajo vse leto koristno delo po njivah. Sedaj, ko je

snež, nimajo po njivah kaj jesti, in postanejo največkrat popravni paropac. Enaka je usoda poljskih jerebic. Le redki lovci in lovski družini hranijo pozimi to perjad. Ko pa zima mine, tarmajo lovci: »Kako je čudno, toliko jih je bilo, sedaj pa jih je dosti manj ali pa nič«. Mislim, da je lovčev dolžnost, če je prevezel odgovornost, da gospodarjenje z divjadi, tudi pozimi skrbeti za ptice.

Vse drugega

Črnomaljske razglednice

CESTA

Več ko dve in pol leti je, dokar je bila tlakovana v novo preurejena cesta od železniške postaje v mesto do velikega mostu na Dobličicah. Dela so trajala neprimereno dolgo, kot že večkrat v Črnomiju. Misili smo, da bo vsaj uspeh zadovoljiv, toda že běžen sprejud po tej cesti nas brido razočara. Zaradi vodenih naprav je bila cesta potem, ko je bila že dograjena, večkrat in na nesteth mestnih razdrift. Nazaj je nihče ni pažljivo zadeljal in je bil tlak skozi vse potetje valovit in jasmast, ponekod pa so nastali celo jarki. Izkopi niso bili dovolj zasuti z gramozom, kako naj bi bile potem vstavljeni kocke? Tako so po črnomaljskem tlaku vozila močno poskakovala vse do nedavneg. Končno je v jeseni le nekdo poskrbel, da je bil tlak ponekod nekoliko popravljen in izravnal ter pokokan.

Obenem so bili urejeni stranski deli ceste: kanali in poto za pešce. Ti so nazoren primer slabopravljene dela. Mesta med tiskom in pločniki — kanali, so betonirana samo v srednjem mestu. In kako?

Danes so že vrhnje plasti razdirite in jameste, v jame pa naseut pšek. Mar je to način popravljanja za betoniranja mesta? Taki primeri bodojte v oči zlasti na Suhem mostu pred Zeleznino in pod gimnazijo. Tudi pločniki so že močno univeni. Vrhnje plasti se luščijo in drobijo kot kruzen kruh, nastajajo vdrtine, v njih pa ob slabem vremenu miskute. Vprašujemo se, ali je bilo vse to delano z navad-

no malto, ali je bilo zraven tudi kraj cementa? Nerazumljivo je, da je moglo v tako kratkem času toliko popustiti in razpasti. Malo več vestnosti pri takih delih gotovo ne bi skodo.

Da ne govorimo o drugem delu ceste proti postaji, kjer je cesta samo tlakovana, ob straneh pa splet v urejena.

Pri obnavljanju je bila ponekod, dvignjena in so robniki takoj visoko, da bi s kolesom

stranski pošteno združil v jarrel. Dela pri ureditvi ceste v Novem mestu daleč prekašajo črnomaljska po kvaliteti in estetiki.

PROMETNI ZNAKI

Tudi v Črnomlju so prometni znaki postavljeni kar po pločnikih, seveda jih je največ v središču mesta. Kadar je večja gneča, je treba kar močno paziti, da ne butneš v ta ali oni stebri prometnega znaka ali celo v tablo, ko se umika ljudem. Gotovo bi se dalo tudi to postaviti kako drugega in bolj praktično.

SOFERJI

Bi se lahko potrudili in na križiščih dajali znake. Včasih se mora pesec ali kolesar usiliti, ko vidi, da prihaja na križišče avto, ne da bi vignal signalne luči. Verjetno misljijo domači soferji, da Črnomaljci ne pozajajo avtomobilskih znakov, zato jih ne dajejo. Naj se tega ne navadijo, preveč ker jih bo drugod dražil veljalo.

JAVNO STRANIŠČE

Mar bo res zgodovina pisala o njegovem nastanku? Saj ljudje več ne vedo, kdaj bi že

moralo biti odprtje. Grajeno je bilo takrat kot cesta, toda, pravijo, kanalizacija ni dokončana. Za delo na tistem zidovju ni šlo samo nekaj tisočkov, temveč mnogo več. Ne bi vsaj enkrat poštelo dograditi, kar je začelo? Ni čudno, da se sliši med kneti: »Tako visoke davke plačujemo, pa toliko stvari stvarimo.«

KINO

Kdor je vajan obiskoval filmske predstave po drugih krajih, bo v črnomaljski dvoranji razočaran. Kako ne bi bil, ko ga slabo vedenje gledalcev moti, da ne more mirno slediti filmu. Vpitje otrok pri popularnih predstavah in prav neumestne pripombe ob posameznih prizorih so za Črnomeljce že kar značilne. Pa tudi večerne predstave niso boljše. Če je vsebina ljubezenska, potem ob vsakem objemu, kaj še ste poljubu, donijo v dvorani grobe, včasih celo

nesramne pripombe. Glasno smokjanje in večkrat grozoten smeh ob najbolj tragičnih prizorih spravlja gledalce v slabvo voljo. Načine nemira delajo otroci. Posebno radi se postavljajo fantje, ki vse pojedine postavljajo, potem pa pridejo v kino povzročati nemir. Mar ne bi starši strožje držali svojih mladoletnih otrok in se prej pozanimali, če je film primeren za njih ali ne.

Kino uprava naj bi v Dolenskem listu redno obveščala ljudi o filmskih predstavah, če se je že ravno lotila tega načrta. Večkrat pa v Dolenskem obveščevalcu tega ni.

Da sem šel skozi mesec s takim kritičnim odnosom mi ni zameriti. Omenil sem stvari, ki so že dalj časa potrebne pozornosti. Črnomelj je še vedno središče Bele krajine in mora biti vigid drugim društvom. V Beli krajini. In končno še — na napakah se učim!

P.

Suhokranjske „grče“

29. decembra lani smo pokopali najstarejšega moža iz žužemberške občine, Jerneja Črnogaja iz Gradenca. Pokojni se je rodil leta 1886 v Pivjavi goricici. Po poklicu je bil zidar. Leta 1892 se je naselil v Gradenecu, ker je bila žena iz Žužemberka, in od takrat stalnotu živel. Spridnem delom si je toliko prihranil, da si je kupil majhen vinograd in hišico. Skromno je živel s svojo družino. Pozna ga vsa Suha krajina kot pridnega in poštenega delavca, še sedaj stoji

marsikateru peč in kmečka hiša, ki jo je on zgradil. Tudi pri večjih podjetjih je delal, gradil je bivšo hinkijo solo, solo v Žužemberku, solo v Smilhelu, bivšo Žužemberško sodnijo itd. Med okupacijo je bil pristaš OF in je marsikateremu partizanu na topi postrežil s kožarcem vina in subim sadjem. Zapustil je enega sina in mnogo vnukov in pravnukov.

Trinajst dni pozneje pa smo pokopali Jožeta Pluta iz Gradenca, člena ZVVI po padlem

sinu partizanu Antonu. Zapustil je sina, tri hčerke in mnogo vnukov.

Bodi jima lahka domača zemlja, sorodnikom pa iskreno sožalje.

Večkrat sem že slišal, da v Suh krajini ni zdravo podnebje, ker pri naši ni dosti studenec, pa to ne velja. Ce pogledamo v matične knjige, bomo videli, da imamo ravno Suh krajini več ljudi starjih nad 90 let. Lani smo pokopali v Lazini pri Hinjah Jernejevčega očeta, ki je bil star 93 let, in v Žužemberku Maroltovo mama, ki je imela tudi 93 let. Živih je pa tudi še precej starjih korenin, v Lazini živjo Anton Kosec, ki ima 91 let, in Jakobov oče in mati, ki imata tudi 90 let. Vsi ti ljudje pa niso nikdar živel dobri, njihovo življenje je bila trnova pot in njihov kruh pridelan z znojem in žulji.

J.C.

NOVA NAHAJALICA NAFTE

Geolog menjalo, da so v Dalmaciji in Istri precepljene nahajališča nafta, ki bi jih lahko izkoristili. Bodenec vodstvu je predlagal, naj postavi dobra gospodarja, ki bo te stvari skrzel. Poudaril je, naj skupi društvo pritegniti v svoje vrste čunveč marmarno ravnino in društvenimi rezervi. Bodenec vodstvu je predlagal, naj postavi dobra gospodarja, ki bo te stvari skrzel.

Poudaril je, naj skupi društvo pritegniti v svoje vrste čunveč marmarno ravnino in društvenimi rezervi. Bodenec vodstvu je predlagal, naj postavi dobra gospodarja, ki bo te stvari skrzel.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

Tečajniki se zjutraj razdele v dve skupini in odidejo na treninge, zlasti pridni so skakalci. Ti so domačinom pokazali, da Črnomaljci nimajo konkurenco. Prvo tekmovanje je rodilo dobre rezultate: dijak 8. razreda gimnazije Bogo Urbas je s sviljini skoki zasedel rekordež iz Skofje Loke.

Ko so prisile na vrsto volitve novega odbora, surva »Schot« nihče prevzeti funkcij. Končno je postal predsednik Ivan Grčar, talniški posle je prevzela Ljekar Dežnikova, za načelnika je bil izvoljen Radovan Lapanje, za načelnico pa Angela Sternova.

Novovzvoljenemu odboru želimo uspehov v letosmudnem letu, zlasti še pri pridobivanju članov.

Franc Veber

SMUČARSKI TEČAJ V POLJANAH

Stirinjak dijekov in obrtnikov iz Črnomlja, se pod vodstvom učitelja televadobe tv. Moljka uti smučati v Poljanah nad Skofjo Loko.

NEKAJ O TRANSFUZIJI — PRENAŠANJU KRVI

Od ovnove do človeške krvi

Transfuzija je prenašanje krvi iz enega človeka v druga, oziroma boljši ali ponesrečen sprejme kri zdravega človeka, ki mu prinese hranljivih tvarin in krvna telesca. Skoraj ni bolezni, pri kateri transfuzija ne bi blagodejno učinkovala, večkrat je pa to sploh edina rešitev (pri izgubli krvi, težkih operacijah itd.). Pri vsaki večji operaciji bolnik sedaj dobi vsaj pol litra krvi, Krvodajalstvo, tudí pri nas ga že dobro poznamo, je danes med najčloveko-ljubnejšimi dejanji do bližnjega, zlasti ker je mogoče odvetno kri konzervirati in hraniti, je torej v primeru potrebe vedno pri roki in dovoljnih količinah.

Transfuzija stará že 300 let

Seveda ne v današnji obliki. Prvo transfuzijo je opravil francoski zdravnik Denis leta 1667, ko je nekemu bolniku vbrizgal kri — ovna. Ta bol-

proučeval kri in krvne serume. Ko je pomešal kri človeka z živalsko krvjo, je opazil pod drobnogledom, da se rdeča krvna telesca zbirajo v kipe, namesto da bi ostala ločena. Mehanje kri dveh ljudi — njegovev in asistentove — je imelo isti učinek. Ko je pomešal kri svojega asistenta in laboratorja, so rdeča krvna telesca ostala povsem ločena kot v normalni kri. Torej nima jo vsi ljudje enake krvi, je zaključil dr. Landsteiner. Kri nekaterih ljudi se med seboj »trpi«, drugih pa ne. Ta problem je temeljito obdelal in tako je nastala znanost o krvnih skupinah.

Transfuzijska postaja tudi v Novem mestu

Cedalo večje potrebe in na-predek sodobne medicine zahtevajo, da imamo krvodajalce dobiti le kri iste krvne skupine; če sprejme drugo, umre. Po teh odkritjih so transfuzijo spet začeli uporabljati in, ker so upoštevali krvne skupine, ni bilo nobenih resnih težav. Pač pa so bile tehnične težave. Za transfuzijo je moral da-

»V moji nesreči bi mi pridelalo 20.000 dinarjev. Bil sem 5 let naročnik vašega lista in bi mi vsaj 10.000 din lahkoh priznali, da bi si poravnal stroške v bolnici, ki jih imam 26.350 dinarjev. Ker nisem bil nič zavarovan, mi tudi socialna nič ne pomaga. Zelo mi je težko

vse trpeti, lahko bi mi vsaj z 10 tisočaki pomagali. Cepav sem bil za pol leta preporen plačnik naročnine za vaš list, sem bil pa zelo vnet agitator lista, zato se mi zdi žalostno, ker moram zdaj po nesreči vse sam trpeti...«

Tako nam piše tov. J. P. Iz

ZANIMIVOSTI

300 milijonov stopinj vročine in 10 sekund

Ko eksplodira atomska bomba se izobiljuje takozvana »ognjena žoga«. Temperatura te žoge je v trenutku eksplozije od 200 do 300 milijonov stopinj, toda v tisočinki sekunde se zmanjša za sto milijonov. Deset sekund po eksploziji se temperatura tako zniža, da ni več nevarna ljudem.

Vrtanje zob brez bolečin

Po treh letih preiskovanja in izpopolnjevanja so sedaj v zobni tehniki začeli uporabljati posebni sveder; ta sveder ne vrta zuba naravnost, ampak z zvokom, oziroma ultrazvokom. Ultrazvok je zvok, kri ga človeško uho sploh ne more slišati. V notranjosti svedra nastanejo zvočni valovi, ki trepetajo z brzino 29.000 nihajev na sekundo. Na zob se kane kapljice vode, posamežana z nevidno drobnimi delci aluminijskega oksida. Tej kapljicami primaknemo ultrazvokni sveder, pa se začne kapljica n

sploh ne čuti bolečine.

Ameriški obračun Silvestrovega

Ob novletnih praznikih je bilo na ameriških cestah do smrti povojeno 391 ljudi, 68 oseb je našlo smrt v ognji, 104 oseb pa so se smrtno ponesrele na druge načine. Torej za praznike, odnosno ob praznikih 361 človeških življenj.

Morda bi bil zakon strečen, če ne bi bilo v vasi gostilne. Tja jo je Matic večkrat posiral Mrett izpod nosa, doma je pa vreda, ko se je okrajno vrnil.

Mreta je imela težke roke in Matica je večkrat pošteno nabukala. Nekega večera, ko se je spet »zrel vrnil domov, je padalo še posebno učinkovo. Matic je slednjic sredno pobrisal skozi odprtino v vrata, da se sredne vasi, kjer je na križišču stalo znamenje. Vsedel se je pod križ, se ozri na križanega in zmoričnega molitvico:

»Revež si bil; bil si tepen, s trnjem kronan, na križ so te pribili, veliko si pretpel, oženjen pa le nisi bil. V treh urah, si vse prestal, jaz pa trpm že trideset let. Boga zahvali, da se nisi oženi, potem bi šele hudiča videl.«

Bors.

Samo člani Prešernove družbe dobe za 500 din 7 knjig. Članci vpisujejo vse poverjeniki, knjigarne in uprave. Pohitite z vpisom!

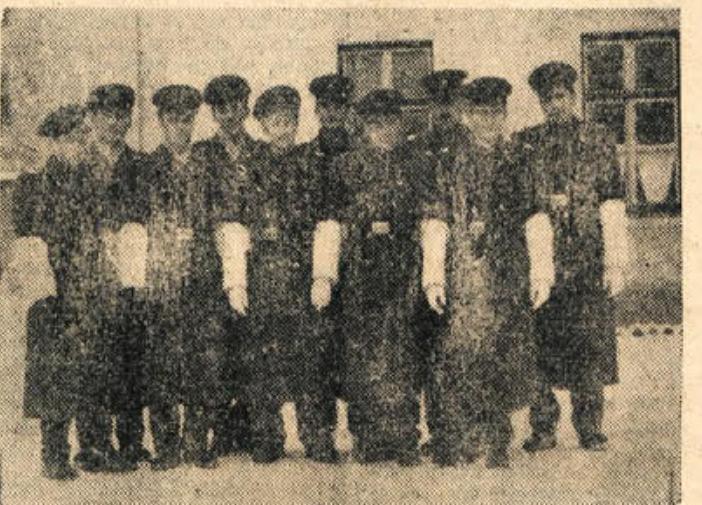
Obisk pri miličnikih-študentih

Ste že slišali za novost, ki so jo konec decembra uveli v Ljubljani? Gotovo ste, saj se o tem že pisalo po tudi ste vse to lahko videli, če ste zadnje tedno obiskali naše republiško glavno mesto. Prometnih milicienov je bilo do sedaj odočno premalo, potrebe po njih pa iz dneva v dan narastajo, ker se promet tudi na naših cestah posebno pa v Ljubljani, hitro razvija in je že prišel v obdobje, ko je najnevarnejši. Da bi pridobila nove milicienke, se je Tajništvo za nove trame zadele OLO Ljubljana oddalo, da povabi na pomoč pri urejanju premetov studente Ljubljanske univerze. Tudi na podlagi tega je načrtovan tudi Zanimanje za ta polikus (pravilo, da je edinstven na svetu) je bilo med studenti veliko in končno je zaradi izredno ugodnih pogodb sklenilo enotne pogodbe preko 110 studentov in studentkinj. Mogče boste zadržali, kaj bodo s studentkami? Bodo tudi ti stali na križiščih in usmerjale promet? Ne. Studenti se je razumljivo malo vrijejavilo, dejavno hočajo tudi tu biti enako pravne z moškimi kolegi. Vsega tri leta so se pripravljali in delale bodo v administraciji, na cestah pa bomo zaenkrat videli le njihove kolege.

Brez dvoma je zelo zanimiv po-klic, da pritegne navadne državljane v neposredno izvrševanje analog državne uprave in celo

na zelo odgovornem in težkem področju. Temu bi lahko rekli »samoupravljanje v državni upravi«. Do sedaj se je počkušal odlično obnesti in ljudje kar ne morejo prevrhati novih miličenikov, ki imajo že lep ugled. Za primer naj bodo bodo pred Novim letom, kri so podjetja in ustanove, posebno pa šoferji sami grmatildi različna darila na križiščih na posebna mesta, kri jih je dolobil Dedeck Mraz. Baje so morali ob večerih z velikim avtomobilom pobibrati noveletna darila, toliko jih je bilo.

deva. To so: ponanjanje prosternih milicienkov, pomoč studentom ljubljanske univerze (v glavnem tistim, ki živijo v slabih življenjskih pogojih) in ureditve odnosov med milicienki in studenti. Če analiziramo te vzroke, bomo videli, da so res tehtni. O prvem vzkroku smo že govorili. Ta zaposlitev je tudi zelo ugodna oblika materialne pomoči siromašnim studentom, zato ni čudno, če se je prijavilo toliko Dolenjecev in Belokranjec, saj je znano, da živijo v Ljubljani v slabih pogojih kot studentje iz ostalih

Ti so prišli v službo k LM in pravijo, da jim je prav všeč. Zdaj bolj cenijo naporno in odgovorno delo ljudskih milicienkov.

TRIJE TEHTNI VZROKI

Mogče bo naše bralec zanimal sešest nove milicienske dete. Nihče ne bo presenečen, če povemo, da je v četti največ študentov pravne fakultete. To je delo, ki je precej bližu njihovemu bodočemu poklicu, pa že sedaj radi poskrbijo, da se predpisi (ceprav samo za promet na cestah) točno izpolnjujejo. Na drugem mestu so ekonomisti, nato sledi študentje tehnik in prav na repu so medcinci. Teh je najmanj, ker so preči obremenjeni s študijem.

Po sklenitvi pogoda so se prileči tečaj, kjer so načrtano obvezno prometne predpise, poleg tega pa so tudi nekaj praktičnih vaj. V tem času so dobili tudi nove uniforme, ki se imenujejo »mimošede povadenje prav način«. Zanimalo je, da se prek uniforme, ki jih nosi od profesorjev, je bel trak, da dolguje J. P. naročniku za pol leta nazaj. Na dan nesreči naročnine ni imel povravnane, zato je žal izgubil pravico na 20.000 dinarjev pomoči. Ceprav smo mu napisali posebno prošnjo na direkcijo DOZ v Ljubljani, tudi ta ne more preko predpisov.

Zal nam je, da v tem primeru našemu naročniku nismo mogli pomagati. Toda, že 5 let vedno znova in znova príporočamo: poravnajte naročnino vsaj za pol leta naprej! Mar veste, če se tudi vse ne bo pripetila nesreča? Nikomur je ne želimo: če je pa že tu, je neprizakovana na pomoc dvakrat dobradošča. Razmislite, da naročnina za prvo polletje 1937 za Dolenjski list še niste poslali!

Uprava lista

OKROGLE

PISARNIŠKA

»Čutevi: kaj se to pravi, da spite za pisalo niso?«

»Oh, veste, ponori, saj mi je sanjalo, da sem delal v naši pisarni, zato sedaj počivam.«

LOVSKI PSI MED SEBOJ

»In pomislite,« se baba sutlan v pasji bratovščini, »vovim zadnjih in jaz sem pograbil Mrett izpod nosa, doma je pa vreda, ko se je okrajno vrnil.«

Morda je imela težke roke in Matica je večkrat pošteno nabukala. Nekega večera, ko se je spet »zrel vrnil domov, je padalo še posebno učinkovo. Matic je slednjic sredno pobrisal skozi odprtino v vrata, da se sredne vasi, kjer je na križišču stalo znamenje. Vsedel se je pod križ, se ozri na križanega in zmoričnega molitvico:

»Revež si bil; bil si tepen, s trnjem kronan, na križ so te pribili, veliko si pretpel, oženjen pa le nisi bil. V treh urah, si vse prestal, jaz pa trpm že trideset let. Boga zahvali, da se nisi oženi, potem bi šele hudiča videl.«

Bors.

DVOGOROV

»Kaj misliš, koliko so visoke tiste leste, ki stojijo ob hiši?«

»Cakaj, položiva žih na tla in izmeriva.«

»Figol! Saj me ne zanima, koliko so dolge, ampak koliko so visoke!«

COPATAR

»Veš, sedaj moram pa teči domov, da ženi skuham kosi.«

»Kaj je bolna?«

»Ne, lačna.«

ZA VAJO

Humorista Twain je neko dekle prosil, naj si kaj napiše v spominsko knjigo. Twain, ki ni moral spominske knjige, se je nadzadil le omehčal in napisal: »Nikoli ne laži!« Potem pa se mu je menda zadelo, da je prestrog in je prisilil: »Samo toliko, da ne prideš iz vaje.«

Samo člani Prešernove družbe dobe za 500 din 7 knjig. Članci vpisujejo vse poverjeniki, knjigarne in uprave. Pohitite z vpisom!

CE DIREKTOR NI ČUVAJ

»Jajmo, tovariš direktor, v skladisih se nam je pokvarilo pet vagonov pšenice!«

»Kaj pa ženeš tak hrup pred mano. Jaz sem tukaj za direktorja, ne pa da čuvam pšenico.«

OKROGLE

DVOGOROV

»Kaj misliš, koliko so visoke tiste leste, ki stojijo ob hiši?«

»Cakaj, položiva žih na tla in izmeriva.«

»Figol! Saj me ne zanima, koliko so dolge, ampak koliko so visoke!«

COPATAR

»Veš, sedaj moram pa teči domov, da ženi skuham kosi.«

»Kaj je bolna?«

»Ne, lačna.«

ZA VAJO

Humorista Twain je neko dekle prosil, naj si kaj napiše v spominsko knjigo. Twain, ki ni moral spominske knjige, se je nadzadil le omehčal in napisal: »Nikoli ne laži!« Potem pa se mu je menda zadelo, da je prestrog in je prisilil: »Samo toliko, da ne prideš iz vaje.«

Samo člani Prešernove družbe dobe za 500 din 7 knjig. Članci vpisujejo vse poverjeniki, knjigarne in uprave. Pohitite z vpisom!

»Oh, kako lepe rože! Res ne bi bilo treba...«

F. Mikic

Tukaj odrežite	
NAROČILNICA	
Naročam 1 izvod teknika »DOLENJSKI LIST« na naslov:	
Ime in priimek:	
Pozlik:	
Kraj:	
Pošta:	
Casopis posiljajte na gornji naslov od dne	
naprej. — Naročnino bom redno plačeval po položnici — osebno — četrstletno — polletno — celoletno vnaprej (nepotreben pretrajte). Naročilnica velja do moje pismene odpovedi.	
vodi.	
Dne	
Lastnorodni podpis	

Pa R. Kiplingu

41. Velika kača se je tedaj ozira in zagledala na verandu jajce, ki ga je odložil Riki-tiki. »Oh, da je meni,« je zaprosila. Riki-tiki je pa vzel jajce med svoje šape in oti se mu zazile s krvjo. »Kaj mi daš za svoje jajce? Za mlade kobre? Za poslednje svoje kačje zaroda? Ostale že jedo mravje, tam na gredici za melone!« Nagaina se je kačkar blisk zasukala. Zaradi enega samega jajca je pozabila na vse drugo. In Riki-tiki je videl, kako Tedyjev oče iztegnil svojo močno roko, pograbil Tedyja za ramo in ga potegnil čez mizo na varno. Kjer ga Nagaina ni mogla več doseči.

42. »Prevaril sem te! Ukanil! Riki-tiki!« se je hehetjal Riki-tiki. »Deček je že na varneh! Jaz, jaz sem tisti, ki je sinoči ubil tvojega Naga v kopališču. Začel je poškakovati v vsemi širšimi hkrati in z glavo blizu tal. »Metal me je sem in tja, pa se me le ni mogel ostresti. Poginil je, še preden ga je veliki moč presekal na dvoje! Jaz sem ga pokončal! Riki-tiki-ek! Naprej, Nagaina! Bojui se z meno! Ne boš dolgo vdoma!« Nagaina je zdaj spoznala, da je zansuđila ugodno priložnost, da bi usmrtila dečka. Njeno jajce je še vedno ležalo med šapami Riki-tiki.

43. »Daj mi moje jaj